

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Δημιουργός του σχεδίου

Όνοματεπώνυμο: Χοϊλούς Δημήτριος

1.1 Βαθμίδα εκπαίδευσης, τάξη, Θεματική Ενότητα στην οποία αφορά η Διδακτική Πρακτική:

Πρωτοβάθμια

☐

Δευτεροβάθμια

☒

Τάξη στην οποία εφαρμόζεται: Γ΄ Γυμνασίου

Θεματική Ενότητα του ΠΣ την οποία υπηρετεί: Θ.Ε. 1: Η Χριστιανοσύνη στο σύγχρονο κόσμο

1.2 Τίτλος σχεδίου διδασκαλίας(Θέμα)

Η εκκλησιαστική τέχνη στην Ανατολή και τη Δύση

1.3 Σκοπός & Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα του σχεδίου διδασκαλίας

Γενικός Σκοπός: Οι μαθητές να κατανοήσουν τις διαφορές της Εκκλησιαστικής Τέχνης σε Ανατολή και Δύση

Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Οι μαθητές σύμφωνα με το Π.Σ. θα πρέπει να: Διακρίνουν και να συγκρίνουν τις διαφορετικές εκφράσεις της χριστιανικής τέχνης.

Επιπλέον οι μαθητές θα πρέπει να: Εκφράζουν τα συναισθήματα που τους δημιουργεί το άκουσμα της εκκλησιαστικής μουσικής
Αναγνωρίζουν τη θεολογική σημασία των μερών του ιερού ναού
Διερευνήσουν και να αναλύσουν τα επι μέρους στοιχεία γνωστών έργων τέχνης
Συναισθανθούν την αξία της τέχνης για τη ζωή της εκκλησίας
Συνθέσουν ομαδικές εργασίες με τη χρήση ΤΠΕ
Κατανοήσουν τον τρόπο χρήσης των ΤΠΕ στον τρόπο μάθησης και ανακάλυψης της γνώσης

1.4 Εμπλεκόμενοι Στόχοι και Επάρκειες της Τάξης

Γενικοί Στόχοι

- να αντιληφθούν τον οικουμενικό χαρακτήρα της χριστιανικής ταυτότητας πέρα από εθνοπολιτισμικές και κοινωνικοπολιτικές διαφορές
- να κατανοήσουν τη θέση και τον ρόλο της θρησκείας στη διαμόρφωση της τέχνης στη σύγχρονη Ευρώπη

Επάρκειες της Τάξης

- Αναγνωρίζουν την πολυπλοκότητα του θρησκευτικού φαινομένου μέσα από την τέχνη στη

σύγχρονη Ευρώπη

- Διαπιστώνουν την πολιτισμική εμβέλεια των θρησκειών
- Κατανοούν τον Χριστιανισμό ως κοινή πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης
- Αναγνωρίζουν τις διαστάσεις του «ιερού» στα μνημεία, στις αντιλήψεις και στις δομές του ευρωπαϊκού πολιτισμού
- Εντοπίζουν και διερευνούν θεολογικές διαστάσεις σε συγκεκριμένα δείγματα καλλιτεχνικής δημιουργίας (από τη λογοτεχνία, το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη μουσική κλπ.)
- Ισχυροποιούν στάσεις αποδοχής και σεβασμού της ετερότητας
- Προσανατολίζονται σε μια κουλτούρα διαλόγου
- Καλλιεργούν διερευνητική σκέψη και στοχαστικοκριτικές ικανότητες
- Εκφράζουν αισθητική ευαισθησία και καλλιεργούν τη φαντασία και την επινοητικότητα τους
- Σχεδιάζουν και οργανώνουν δραστηριότητες και παρεμβάσεις
- Συντονίζουν συζητήσεις, επικοινωνούν και διαλέγονται με τους συμμαθητές τους, συνδιαμορφώνονται και συμμετέχουν σε δραστηριότητες και παρεμβάσεις (κοινωνικές δεξιότητες.)
- Διατυπώνουν υποθέσεις, διερευνούν πληροφορίες από ποικιλία πηγών, συνθέτουν και παρουσιάζουν τα συμπεράσματά τους
- Συνδέουν τα όσα μαθαίνουν με γνώσεις τους από άλλα μαθήματα
- Χρησιμοποιούν ποικιλία μεθόδων εργασίας ερευνητικής, διαλογικής, βιωματικής και συνεργατικής μορφής, καθώς επίσης ποικιλία μέσων και υλικών

1.5 Προτεινόμενη Εκπαιδευτική Μέθοδος

Αναφέρετε μόνο επιγραμματικά χωρίς να αναλύετε

Διαδακτική Μέθοδος : Καθοδηγούμενος Διάλογος, Ομαδοσυνεργατική, Webquest(Ιστοεξερεύνηση)

Τεχνικές: Brainstorming, Χάρτης Εννοιών, Εικονική Επίσκεψη, Παρουσίαση ψηφιακού υλικού, διαθεματικότητα

2. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ανά στάδιο

2.1 Γενική Περιγραφή

Στάδιο 1 Διεξαγωγή του μαθήματος:

Η τάξη οργανώνεται σε ομάδες, ομοιογενείς κατά τον αριθμό των μελών αλλά ανομοιογενείς κατά την σύνθεση των μελών των ομάδων που γίνεται με τη χρήση του κοινωνιογράμματος της τάξης, τόσες όσες και τα υποθέματα του ΒΘ II ί (αρχιτεκτονική, ζωγραφική, γλυπτική, βιτρώ, μουσική).

Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να επεξεργαστεί ένα φύλλο εργασίας με συγκεκριμένες ερωτήσεις χρησιμοποιώντας το υλικό που δίνει ο καθηγητής και τις προτεινόμενες ηλεκτρονικές διευθύνσεις ή αναζητώντας ελεύθερα στο διαδίκτυο.

Η παρουσίαση των εργασιών των ομάδων στην ολομέλεια γίνεται είτε με τη μορφή παρουσιάσεων power point είτε σε αρχεία word είτε με τη χρήση video για εικόνες και ηχητικά δεδομένα.

Οι μαθητές μπορούν να εργαστούν ελεύθερα είτε στο εργαστήρι πληροφορικής του σχολείου με την ομάδα τους, είτε στον φορητό υπολογιστή που μπορεί να έχει κάθε μία ομάδα ξεχωριστά.

Ο καθηγητής θα πρέπει να συντάξει ενδεικτικά φύλλα εργασίας που θα λειτουργήσουν βοηθητικά και κατευθυντικά στη μαθητική εργασία ώστε οι μαθητές να μην περιπλανώνται άσκοπα στο διαδίκτυο

Περιγραφή δραστηριοτήτων:

(ΑΦΟΡΜΗΣΗ) (5'ΛΕΠΤΑ)

Με τη μέθοδο Brainstorming ζητάμε από τους μαθητές να μας πουν λέξεις που τους έρχονται στο μυαλό όταν ακούν την λέξη «Εκκλησιαστική Τέχνη».

Κατασκευάζουμε στον πίνακα έναν εννοιολογικό χάρτη με τις λέξεις που θα μας πουν ξεχωρίζοντας αυτές που έχουν σχέση με την ενότητά μας (π.χ. Αρχιτεκτονική, Ζωγραφική, Γλυπτική, Βιτρώ, Μουσική κ.α.)

Δραστηριότητα 2 (ΣΤΟΧΟΘΕΣΙΑ)

Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους μαθητές το στόχο του διδακτικού σεναρίου που είναι να γνωρίσουν οι μαθητές τις διαφορετικές πτυχές της εκκλησιαστικής τέχνης.

Δραστηριότητα 3 (ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ) (10' ΛΕΠΤΑ)

Ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει στα παιδιά τις 5 πτυχές της εκκλησιαστικής τέχνης (Αρχιτεκτονική, Ζωγραφική, Γλυπτική, Βιτρώ, Μουσική) με τις οποίες και θα ασχοληθούμε στο μάθημα.

Δραστηριότητα 4 (ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ) (40' ΛΕΠΤΑ)

Ο καθηγητής μοιράζει στις ομάδες της τάξης το υλικό της επεξεργασίας (δηλαδή ένα φύλλο εργασίας διαφορετικό για κάθε ομάδα ανάλογα με το υπόθεμα που έχει αναλάβει) τονίζοντας πως η κάθε ομάδα έχει στη διάθεσή της 15'για την επεξεργασία και 5'για την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

Οι μαθητές με συνεργάτη τον καθηγητή, συζητούν χαμηλόφωνα στην ομάδα τους, διεισδύουν, εμβαθύνουν, ερευνούν και βγάζουν στη επιφάνεια ιδέες, έννοιες και σκέψεις τις οποίες συγκρίνουν και τις συνδέουν μεταξύ τους.

Ομάδα Α': Παράρτημα φύλλο εργασίας Ομάδας Α'

Ομάδα Β': Παράρτημα φύλλο εργασίας Ομάδας Β'

Ομάδα Γ': Παράρτημα φύλλο εργασίας Ομάδας Γ'

Ομάδα Δ': Παράρτημα φύλλο εργασίας Ομάδας Δ'

Ομάδα Ε': Παράρτημα φύλλο εργασίας Ομάδας Ε'

Δραστηριότητα 3 (ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ) (25' ΛΕΠΤΑ)

Στη φάση αυτή οι ομάδες θα παρουσιάσουν στην ολομέλεια της τάξης τα αποτελέσματα των εργασιών τους και θα ακολουθήσει συζήτηση μεταξύ των ομάδων. Τα αποτελέσματα με τη βοήθεια εννοιολογικών χαρτών, θα είναι καταγεγραμμένα στον πίνακα της τάξης για ανατροφοδότηση των μαθητών.

Εξαιτίας της παρουσίασης των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια, όλοι οι μαθητές συμμετέχουν στην εκπλήρωση όλων των στόχων του σχεδίου άσχετα αν το φύλλο εργασίας είναι διαφορετικό για κάθε ομάδα. Αυτό συμβαίνει γιατί με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων εργασίας των ομάδων, όλοι μαθητές ενημερώνονται για τον τρόπο εργασίας των ομάδων, το σκοπό εργασίας και για το αποτέλεσμα.

Δραστηριότητα 4 (ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ) (10ΛΕΠΤΑ)

Η αξιολόγηση των μαθητών θα γίνεται σε όλη την διάρκεια διεξαγωγής της εργασίας τους, ανατροφοδοτικά, ανάλογα με τη συμμετοχή τους, την ικανότητα τους στην επιλογή και απομόνωση των πληροφοριών, τη συνεργασία μεταξύ τους καθώς και από το τελικό προϊόν που θα δημιουργήσουν.

Επιπλέον θα ελέγξουμε αν πετύχαμε του στόχους διδασκαλίας μας με μικρό κριτήριο αξιολόγησης αντικειμενικού κλειστού τύπου

α/α	Στάδια διδασκαλίας	Χρόνος	Εκπαιδευτική Τεχνική (πολύ σύντομη περιγραφή)	Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα που υπηρετούνται
1	Αφόρμηση	5 λεπτά	Brainstorming-δημιουργία εννοιολογικού χάρτη	
2	Παρουσίαση	10 Λεπτά	Καθοδηγούμενος διάλογος	
3	Επεξεργασία	40 Λεπτά	Ομαδοσυνεργατική - webquest - 10x2 - εικονικές επισκέψεις	να συνδυάσουν τη θεωρητική προσέγγιση των ζητημάτων με στοχευμένες δράσεις και δραστηριότητες να εμπλακούν προσωπικά και ολιστικά με τα υπό μελέτη ζητήματα, έτσι ώστε να οικοδομήσουν εμπειρίες με νόημα να διερευνήσουν τα ζητήματα τόσο με διαθεματικά όσο και με θεολογικά κριτήρια
4	Παρουσίαση αποτελεσμάτων	25 Λεπτά	Καθοδηγούμενος διάλογος	
5	Αξιολόγηση	5 Λεπτά	Καθοδηγούμενος διάλογος	

Βιβλιογραφικές πηγές σχεδίου:

Καραχάλιας Σ., Μπράτη Π., Πασσάκος Δ., Φίλιας Γ., *Θρησκευτικά Γ Γυμνασίου. Θέματα από την Ιστορία της Εκκλησίας*, ΟΕΔΒ, Αθήνα, Δ.Ε. 20,25

Δημητρώκας Ι., Ιωάννου Θ., Μπαρούτας Κ., *Ιστορία του μεσαιωνικού και του ύστερου κόσμου*, 5651815. Β' Γενικού Λυκείου, Γενικής Παιδείας, ΟΕΔΒ, Δ.Ε. 5.1.2 Wikipedia, Γρηγοριανό μέλος

Καράμηνas Ι. (2006), *Διδασκαλία και Μάθηση με την Αξιοποίηση του Διαδικτύου: Ο ρόλος του εκπαιδευτικού*, εκδόσεις Ατραπός

Κογκούλης Ι.(2003), *Διδακτική των Θρησκευτικών στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*, εκδοτικός οίκος Αφοι Κυριακίδη

Μακρή -Μπότσαρη Εύη, *Ο συναισθηματικός παράγοντας στην εκπαιδευτική διαδικασία και η κοινωνικο -συναισθηματική μάθηση*, στον τόμο «Θέματα Εισαγωγικής Επιμόρφωσης για νεοδιόριστους Εκπαιδευτικούς», επιμέλεια: Ευανθία Μακρή -Μπότσαρη, Π.Ι., Αθήνα 2007

Ματσαγγούρα Ηλία, *Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση. Εννοιοκεντρική Αναπλαισίωση και Σχέδια Εργασίας*, εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα 2003

Μητροπούλου Β., *Σχεδιασμός και ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού για το μάθημα των Θρησκευτικών*, Εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2005 Richmond P. (1970), *Εισαγωγή στον Piaget*, εκδόσεις Υποδομή Stenbberg R. (2007), *Γνωστική Ψυχολογία*, εκδόσεις Ατραπός, Αθήνα

2.2 Υλικοτεχνική Υποδομή (αν είναι απαραίτητη στο σχέδιο)

- Εργαστήριο Πληροφορικής
- Διαδραστικός Πίνακας
- Η/Υ ανα ομάδα
- CD Player
- Φύλλα εργασίας
- Φύλλο αξιολόγησης

2.3 Φύλλα Εργασίας (αν περιλαμβάνονται στο σχέδιο)

- 1: Οι οδηγίες που δίνονται στις ομάδες και παρουσιάζονται παραπάνω είναι τα φύλλα εργασίας
2: Το φύλλο αξιολόγησης

1) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τι μαθαίνουν οι μαθητές και πώς αξιολογείται

- 1: του ρυθμούς ναοδομίας τόσο στην Ανατολή όσο και στη Δύση
2: τα στοιχεία που αποτελούν την μουσική ως εκκλησιαστική τέχνη στην Ανατολή και Δύση 3: την παρουσία της ζωγραφικής στην ζωή της Δυτικής Εκκλησίας με αντιπροσωπευτικό έργο 4: τη γλυπτική ως μορφή έκφρασης θρησκευτικού συναισθήματος μέσω αντιπροσωπευτικού έργου

Όλα τα παραπάνω αξιολογούνται τόσο κατά την διάρκεια της πορείας διδασκαλίας με τη μορφή της ανατροφοδότησης, όσο και στο τέλος της διδασκαλίας με τη βοήθεια ενός τεστ διαμορφωτικού χαρακτήρα που θα διανεμηθεί σε όλα τα παιδιά και θα απαντηθεί μέσα στην τάξη στο τελευταίο 5'

2) ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Με ατομική μου ευθύνη και σύμφωνα με το άρθρο 8 ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

1. Το Σχέδιο Διδακτικής Πρακτικής που υποβάλλω είναι δικό μου πρωτότυπο δημιούργημα και δεν προσκρούει σε κανένα δικαίωμα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας τρίτων.
2. Έχω τη δυνατότητα να το εφαρμόσω προσωπικά σε τάξη με μαθητές ή επιμορφούμενους.
3. Δίνω το δικαίωμα και την άδεια στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, το οποίο θα ενεργεί κατά την απόλυτη και ελεύθερη κρίση του, να αξιοποιεί, να διαθέτει, να αναπαράγει ή να διανέμει το υποβληθέν Σχέδιο Διδακτικής Πρακτικής, ολόκληρο ή τμήμα του ή συντετμημένο ή ενσωματωμένο σε άλλο υλικό, για εκπαιδευτικούς και διδακτικούς σκοπούς, με κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως έντυπο ή ηλεκτρονικό.
4. Δηλώνω ότι η πιθανή αξιοποίηση του υλικού αυτού για ερευνητικούς σκοπούς επιθυμώ να γίνει (επιλέξτε αυτό που επιθυμείτε):

Επώνυμα

☐

Ανώνυμα

☒

Αν δεν καταγράψετε την επιθυμία σας αυτό σημαίνει ότι αποδέχεστε η πιθανή αξιοποίηση να γίνει ανώνυμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΟΜΑΔΑ Α'

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ: Με τη βοήθεια των πληροφοριών από τις παρακάτω ιστοσελίδες

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3330,13434>,

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CF%85%CE%B6%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BD%CE%AE%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7>.

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4974.22671/>.

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-B131/756/4974,22671/>

καθώς και τις πληροφορίες της ιστοσελίδας

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3331,13439/> απαντήστε

με συντομία στις επόμενες ερωτήσεις συντάσσοντας έναν εννοιολογικό χάρτη

1. Ποιοί είναι οι αρχιτεκτονικοί ρυθμοί ναοδομίας σε Ανατολή και Δύση;
Να επισημανθούν οι ομοιότητες και οι διαφορές που παρουσιάζουν οι παραπάνω ρυθμοί ναοδομίας μεταξύ τους

ΟΜΑΔΑ Β'
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ: Με τη βοήθεια των πληροφοριών των ιστοσελίδων

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3330.13435/>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3331.13439/>

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CF%81%CE%B7%CE%B3%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%AD%CE%BB%CE%BF%CF%82>

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CF%85%CE%B6%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BD%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%AE>

να παρουσιάσετε έναν εννοιολογικό χάρτη με τα στοιχεία που συνθέτουν την Μουσική στη Βυζαντινή και τη Δυτική Παράδοση.

Κατόπιν να ακούσετε τα μουσικά κείμενα:

<https://www.youtube.com/watch?v=6J2U0B71sn8>

<https://www.youtube.com/watch?v=ticAkQxttlk>

και να εκφράσετε τα συναισθήματα που σας δημιουργεί το κάθε κείμενο, να τα παρουσιάσετε στην τάξη και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

ΟΜΑΔΑ Γ'
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ: Με τη βοήθεια των πληροφοριών των ιστοσελίδων

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7#.CE.96.CF.89.CE.B3.CF.81.CE.B1.CF.86.CE.B9.CE.BA.CE.AE>

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3332,13442/>

να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας το έργο του Τομάζο Μαζάτσιο (Tommaso Masaccio, 1401 -1428), "Η Αγία Τριάδα" (1424-1428), νωπογραφία, Φλωρεντία, εκκλησία Σάντα Μαρία Νοβέλα. Που θα το βρείτε στον ιστότοπο:

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C111/62/475,1798/>

ΟΜΑΔΑ Δ'
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ: Αφού μελετήσετε τις πληροφορίες της ιστοσελίδας

[https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7#.CE.93.CE.BB.CF.85.CF.80.CF.84.CE.B9.CE.BA.CE.AE \(15-7-10\).](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%B5%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%CF%84%CE%AD%CF%87%CE%BD%CE%B7#.CE.93.CE.BB.CF.85.CF.80.CF.84.CE.B9.CE.BA.CE.AE%2815-7-10%29)

να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας το γλυπτό του Μιχαήλ Άγγελος, "Δαβίδ" (1501 -1504), που θα το βρείτε στην ιστοσελίδα

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C111/62/475,1798/>

ΟΜΑΔΑ Ε'
ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ: Με τη βοήθεια της ιστοσελίδας

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C117/510/3330.13434/>

http://www.vimaorthodoxias.gr/diafora/theologikos-log/diafora/item/88714-poioti-einai-oi-kirioteroi-simbolismoi-pou-iparxoun-stin-ekklisia?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook

να παρουσιάσετε συντάσσοντας έναν εννοιολογικό πίνακα το συμβολισμό των μερών του ορθόδοξου ναού.